

OPEN ACCESS

DOI 10.25040/ntsh2022.01.05

For correspondence: 4 Bogomoletz Str.,
Kyiv, 01024 Ukraine

E-mail: yshuba@biph.kiev.ua

Received: Mar, 31, 2022

Accepted: Apr, 10, 2022

Published online: June, 27, 2022

ORCID ID

Yaroslav Shuba
0000-0002-1451-7188

Disclosures: the author declared no
conflict of interest.

Funding: the author declared no funding.

What is ruscist-style “denazification” like?

Yaroslav Shuba

*Bogomoletz Institute of Physiology
of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

It is well known that one of the demands for capitulation put forward to Ukraine by V. Putin and his clique and the one that they use to justify Russian aggression is *denazification*. Most people associate this term with Hitler’s Nazism and the desire of humankind after WWII to get rid of this misanthropic ideology, which enshrines the domination of one nation over others. In the late 20th century, no country in the world professed this ideology. Isolated marginalized groups that still keep following

it are outlawed and have no influence on the public life of any country. This is equally applicable to Ukraine where Nazi ideology is officially banned.

So how did V. Putin and his messengers come up with this maniacal idea about Ukraine? One can assume that they just used the peculiarities of the Russian language where the words *nazism* (Rus. нацизм, /natsizm/) and *nation* (Rus. нация, /natsiya/) have the same root and sound similarly. In contrast, in English, these terms are not only spelt differently – *nazism* and *nation* but also have different etymology.

The first is an abbreviation of the German word *nationalsozialismus* (national socialism), whereas the second one is derived from the Latin word *natus* (birth). Moreover, in European languages, the terms *nation*, *national*, and *nationality* have no ethnic coloring, but refer to the association with a certain country.

However, the neo-fuhrer of the modern fascist-like Russian state, V. Putin, used this similar sounding for distorting the whole conceptualization: in his interpretation false pretense of *denazification* and destroying Nazi ideology and practice, that just do not exist in Ukraine, is exploited to deprive Ukraine of its national identity and the desire to build a strong, independent, self-sustained state. After all, based on Putin’s historically-ethnographic cliches, Ukrainians do not exist as a separate nation, but rather represent a mere ethnic group along with Belarusians in a single “Russian people”.

What is more, these cliches were not *invented* by Putin. After all, the attempts of Ukrainians to present themselves as a separate ethnicity were persecuted almost immediately after infamous agreements between the Ukrainian Hetmanate and Tsardom of Russia reached by the Pereyaslav Council in 1654, regardless of how Russians-led state was called – Muscovy, Russian Empire, the USSR, or the Russian Federation. Suffice it to mention such legislative acts of the imperial times, as the 1783 Decree passed by Catherine II on the enslaving of residents of Left-Bank Ukraine and Slobozhanshchyna, 1863 Valuev Circular on the ban of Ukrainian in the publishing activities or 1876 Ems Decree passed by Alexander II on the complete elimination of the Ukrainian language from the cultural sphere.

In the Soviet era, the denial of anything Ukrainian took place under the slogan of the fight against *Ukrainian bourgeois nationalism*, when people were shot, sent to Gulag labor camps or mental care facilities for any attempts to identify themselves as Ukrainians. Here, another related and similarly sounding word appears – *nationalism* (Rus. национализм, /natsionalizm/), i.e., the ideology which recognizes the primacy of the nation in the state-building process. Nationalism is

Яка вона, «денацифікація» по-рашистськи?

Ярослав Шуба

*Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, Київ,
Україна*

Усім відомо, що одним із пунктів вимог капітуляції, що його висуває Путін і його камарилья до України, і чим вони виправдовують агресію Росії, є «денацифікація». У свідомості більшості людей цей термін асоціюється із гітлерівським нацизмом і бажанням людства після закінчення 2-ї світової війни позбутися цієї людиноненависницької ідеології, яка закріплює панування однієї нації над іншими. На кінець ХХ сторіччя у світі не залишилося жодної країни, яка б сповідувала цю ідеологію. Поодинокі маргінальні групи, які все ще продовжують її дотримуватися, перебувають поза законом і жодного впливу на суспільне життя тієї чи іншої країни не справляють. Це повною мірою стосується й України, в якій нацистська ідеологія офіційно заборонена.

Звідки ж у Путіна та його глашатаїв з'явилася ця маніакальна ідея щодо України? Можна припустити, що вони просто використали особливості російської мови, у якій слова «нацизм» і «нация» (рос.) є однокореневими і співзвучними. В англійській мові, наприклад, ці терміни не тільки пишуться по-різному – «Nazism» і «nation», а й мають різну етимологію.

Перше є фактично скороченням німецького слова «nationalsozialismus» (націонал-соціалізм), а друге походить від латинського «natus» (народження). Більше того, у європейських мовах терміни «нація», «національний», «національність» не мають етнічного забарвлення, а стосуються належності до певної країни.

Однак російський вождь скористався такою співзвучністю, щоб під фальшивим лозунгом знищення нацистської ідеології і практики, яких, звісно, не існує, позбавити Україну її національної ідентичності і прагнення утворити міцну, незалежну, самостійну національну державу. Адже виходячи із історико-етнографічних путінських кліше, українців, як окремої нації, не існує, а в єдиному «русском народі» українці і білоруси представляють собою просту етнічну групу.

Та й кліше ці не є «винаходом» самого Путіна. Адже намагання українців позиціонувати себе як самостійний етнос, переслідувалися одразу ж після сумнозвісних домовленостей Переяславською радою, незалежно від того, як ця держава називалася – Московське царство, Російська імперія, СРСР чи Російська Федерація. Достатньо згадати такі законодавчі акти імперського періоду як указ Катерини II 1783 р. про закріпачення мешканців Лівобережної України і Слобожанщини, Валуєвський циркуляр 1863 р. про заборону використання української мови у видавничій діяльності чи Ємський указ Олександра II 1876 р. про повне вилучення української мови із культурної сфери.

В епоху СРСР заперечення усього українського ішло під лозунгом боротьби з «українським буржуазним націоналізмом», коли розстрілювали, саджали в табори або психлікарні за будь-які спроби ідентифікувати себе як українця. Тут з'являється ще одне однокореневе і співзвучне слово – «націоналізм» (рос.), тобто ідеологія, яка визнає первинність нації у державотворчому процесі. Націоналізм спирається на національну ідею, але на відміну від нацизму не передбачає пригнічення або ураження у правах інших націй, а навпаки – їх рівноправне долучення до державотворення. Більшість сучасних європейських держав по своїй сутності є національними оскільки сформувалися навколо якоїсь найбільш чисельної нації. Тому комуністична ідеологія

OPEN ACCESS

DOI 10.25040/ntsh2022.01.05

Адреса для листування: вул. Богомольця, 4, Київ, 01024 Україна

Е-пошта: yshuba@biph.kiev.ua

Надійшла до редакції: 31.03.2022

Прийнята до друку: 10.04.2022

Опублікована онлайн: 27.06.2022

ORCID ID

Ярослав Шуба
0000-0002-1451-7188

Конфлікт інтересів: автор декларує про відсутність конфлікту інтересів.

Фінансування: автор декларує про відсутність фінансування.

based on the national idea, but contrary to *nazism*, it does not presuppose oppression or violation of rights of other nations but promotes their equal participation in the state-building processes. Most modern European states are essentially national, as they were shaped around a certain more numerous nation. Therefore, communist ideology added to the word *nationalism* an adjective *bourgeois* to create a more negative connotation.

Our northeast neighbor headed by neo-Fuhrer Putler keeps organically refusing to perceive Ukraine, denying Ukraine its right to exist as an independent state, and its people as a state-building nation. This is why Putin's demand concerning *denazification* means only one thing: admit that you do not and should not exist. In other words, say that you are not you, and you have no name. We cannot agree to that, and this leaves us little chance for a compromise.

The matter of how to call a war unleashed by Putinist Russia is sometimes disputed. Some suggest calling it "Patriotic War", others – "National Liberation War". However, perhaps it would be better to call it the "Fight for Ukraine".

NRFU web site <https://nrfu.org.ua/en/news-en/every-story-must-be-heard-8/>
YouTube <https://youtu.be/-2wATBxekro>
https://1drv.ms/u/s!Am4xBomp_lxngYJZYHEowLd-gCs0Sg?e=n9PumF

March 15, 2022

Hi everybody!

My name is Yaroslav Shuba. I am scientist from Ukraine working in the Institute of Physiology of the National Academy of Sciences of Ukraine, which is located in Ukraine's capital Kyiv. I am sitting in front of the setup which is used to study the basic properties of life, namely, how cells of our body generate and process electrical signals. There is nobody around in this lab, even though just 1.5 months ago this was a very busy place full of young scientists taking turns to do their experiments on this setup.

So, why it is empty now? The answer is simple. Because it is not safe here. Ironically, the place to study processes of life appeared under threat of deadly bombardment. Just couple of kilometers from here, in the Kyiv's suburbs brave Ukrainian military unshakably resist constant attacks of Russian invaders who try to capture Kyiv. From this place the sound of explosions can be heard, and from time to time air raid sirens go off.

The Ukrainian science is basically put on hold now. But it is by far not the only victim of Russia's invasion. The damn Russian "liberators" turn Ukrainian cities into "scorched earth" trying to liberate Ukraine whom do you think from – from us, Ukrainians. Without even formally trying to find the reason for declaring war on us they call their invasion "limited military operation" under false pretenses of "denazification" and "demilitarization" of Ukraine. But in reality it is Russians and their neo-fuhrer Putin who act as real nazists. If to call things their real names Russia simply wants to impose its will onto free nations and establish world hegemony under Nazis slogan of Final Solution to the Ukrainian Question. For Ukraine it means elimination of its statehood, for part of Ukrainian people simple extermination whilst for another part elimination of their national identity and for the Free World Russia's dominance in international relationships.

для негативної конотації і додала до слова «націоналізм» прикметник «буржуазний».

Наш теперішній північно-східний сусід на чолі зі своїм неофюрером Путлером продовжує органічно не сприймати Україну, відмовляти їй у праві на існування нашої незалежної держави, а її народів – як державотворчій нації. Тому вимога Путіна щодо «денацифікації» означає тільки одне – визнайте, що вас нема і не повинно бути. Іншими словами – ти не ти і звати тебе ніяк. Ми не можемо з цим погодитися, і це залишає мало шансів для компромісу.

Інколи дискутують, як назвати війну, розв'язану путінською Росією? Хтось пропонує – «Вітчизняна», хтось – «Національно-визвольна». Але, мабуть, найкраще буде відповідати назва «Битва за Україну».

15 березня 2022 р.

Instead of providing positive example of successful economical and social development Russia opted to use military force and even nuclear blackmail to take revenge for the defeat in the cold war, regain influence in the world and restore territorial boundaries of the former Soviet Union. And it is not only Putin to be blamed for these evil intentions. Unfortunately, most of Russian people poisoned by the decades-long frenzied propaganda and infected by the ideas of national superiority and historical resentment support his policies, as polls show. I know this from my own interactions even with Russian intellectuals and scientists who would be least expected to support such ideas, and even those who work abroad. Thus, it is Russians, not Ukrainians who need real "denazification".

Ukraine is now in the forefront of the deadly fight with Russia's Nazism and desperately needs help. Russia has to pay high price for its criminal actions. With this my message I want to call for world governments not to be afraid of Putin's blackmail, and in addition to painful economic sanctions timely provide brave Ukrainians with all necessary modern weaponries and even consider opening of the second battle front. In 1940s not a single nation could resist that time predator, Nazi Germany, and only formation of an alliance fighting on two fronts helped defeating German Nazism.

For general world public I call to provide humanitarian aid to Ukrainians and keep pressuring their governments for decisive actions.

And for world's scientific community I call for to cut all relationships with official Russian science and individual scientists supporting Russia's policies.

Together we will prevail! Glory to Ukraine and glory to all people of good will!